

Abans de la configuració actual del poble de Caldes existeixen múltiples rastres de cultures molt més antigues.

Orígens històrics i prehistòrics de Caldes

Caldes de Malavella és una vila de la comarca de la Selva situada al sud de Girona i en l'extrem nord de la conca de la Tordera. Limita amb els pobles de Riudellots de la Selva, Sant Andreu, Salou, Tossa, Llagostera, Vidreres i Sils. Té dos pobles agregats, Franciac i Santa Seclina.

Les terres de Caldes són regales per les rieres de Santa Maria Benaula, que porten les aigües l'Onyar, i la riera de Malavella, que porta les aigües a la riera de Santa Coloma.

La formació geològica de Calles comprèn dues parts: uns terenys primitius, granítics, pels voltants de Sant Maurici i al Puig e Can Rufí, i uns terrenys quaernaris de formació sedimentària o volcànica. Els terrenys formats per sediments són els sorgits de l'arrossegament de les aigües cap al fons del llac que allí hi havia a començaments de la nostra era.

El vulcanisme també es manifesta en dues clapes de basalt, a can Rufí i al turó de Sant Maurici. Aquestes clapes són degudes a sengles erupcions volcàniques que va haver-hi allà mateix, sortint el basalt per les esquerdes arran dels moviments coneguts a la comarca.

Els minerals característics de Caldes són l'òpal, del qual trobem quasi totes les varietats, la menilita o «ninots», que es troben en els camps de can Pol i la baritina, que la trobem a la pedrera de can Rufí.

Aquesta cúpula ha estat construïda en el lloc on hi havia les termes romanes.

ELS PRIMERS POBLADORS

Entrem ara a parlar de la nostra història. Des de fa molts anys tenim notícies de poblacions de la nostra vila. Els primers homes s'establiren al peu dels manantials; era gent de la nostra prehistòria. Aquests ens han deixat diverses proves de la seva estada en aquestes contrades. Pels voltants de les deus s'han trobat objectes tallats en sílex, raspadors i ganivets de formes diverses, puntes de fletxes de gran perfecció, un tros de banya de cèrvol de 9 cm que servia de cullera o d'espàtula.

També s'han trobat restes de ceràmica, tosca i feta a mà, amb dibuixos fets amb punxó. S'han trobat també espècies quaternàries com un cavall fòssil, un cèrvol i un bou primitiu. Això ens demostra l'activitat important que existia per aquests llocs durant la prehistòria.

En l'època romana Caldes fou una important estació termal coneguda com: Aquis Vocontis. Era quasi tan important com Emporium o Barcino. Els romans varen construir a Caldes les termes de les quals se'n conserva una i no pas en gaire bon estat.

Les termes constaven d'una sala de bany temperat, una de bany fred, una altra de bany calent, una sala de massatges i una altra de bany al vapor. Al voltant de les termes hi havia sales dedicades a biblioteca, lectura, i també un gimnàs grec. Tenia l'estació de Caldes tot això? Ens imaginem que sí.

Del temps dels romans s'han trobat ceràmiques i monedes. De l'època visigòtica i musulmana no en tenim notícia fins arribar al segle XIII, quan Caldes formava part de la batllia reial de Llagostera. En aquesta època Caldes es trobava voltada d'una muralla de la qual encara resta algun tros pel barri de Sant Grau; també tenia un castell en el turó de Sant Maurici anomenat de Malavella, on s'origina la famosa llegenda de la «mala vella», dona dolenta que cada dia volia menjar-se el fetge d'un infant.

Mª Carme Lladó

Les deus d'aigua

Les deus de Caldes emergeixen a una temperatures d'uns 58-60°.

El caràcter d'aquestes fonts termals no és la unió de dues capes de terreny (una permeable i una altra impermeable), sinó una esquerda de la terra. Aquestes esquerdes han de ser considerades com canals per on pugen les deus, d'origen desconegut i polèmic.

Una particularitat de les fonts termo-minerals, és la constància del producte, que és independent de les variacions meteorològiques. Després de les erupcions de la comarca d'Olot, en plena era quaternària, es començaren a formar a Caldes les aparicions de les diverses fonts termals.

En els seus orígens, les fonts termals brollaven arran de terra directament de l'esquerda que els va facilitar el pas, però l'aigua tenia una temperatura molt elevada, i, sobretot, una proporció d'àcid carbònic que li permetia tenir unes dissolucions de diverses substàncies minerals, que en sortir a l'exterior es refredaven i l'àcid carbònic s'escapava. Així va començar a formar-se als voltants de la roca on neixia l'aigua un dipòsit calcari que pot a poc aniria pujant, igual que el punt de sortida de l'aigua.

D'aquesta manera es va formar el Turó de Sant Grau i el Puig de les Ànimes.

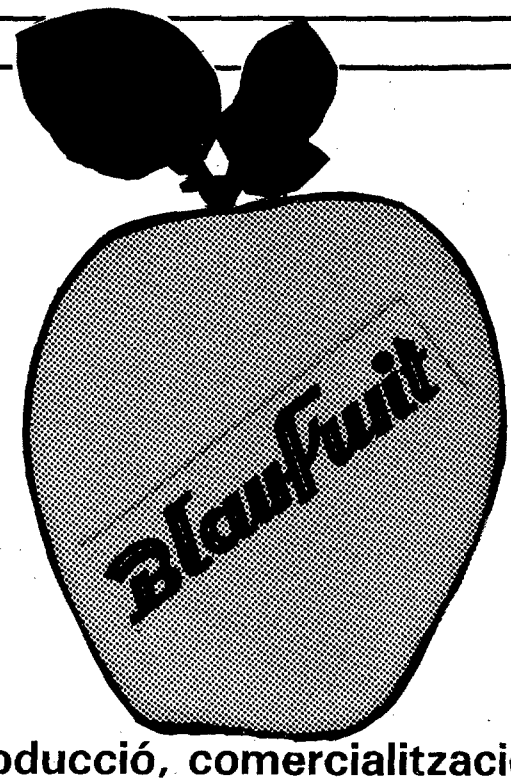
Haurem d'imaginar que va haver de passar molt de temps abans que el Turó de Sant Grau tingués vuit metres sobre el nivell del pla. El Puig de les Ànimes és més petit.

És molt possible que la curiositat ens faci anar a mirar-ho i no hi veiem res, però, si ens hi fixem bé, tot el barri de St. Grau està al cim d'un turó, visible molt més bé de lluny que de prop.

Mª Carme Lladó

BAR - RESTAURANT
Joan Riera
BONA FESTA!
Sta. Maria, 30
Tel. 47 00 79 CALDES DE MALAVELLA

hostal esteba
BONA FESTA!
RESTAURANT - BAR
Davant zona esportiva
Telèfon. (972) 47 00 55
CALDES DE MALAVELLA (Girona)

Producció, comercialització i exportació de fruites
Pare Claret, 30 Tel. 20 03 07
Ctra. N. II. encreuament de Caldes. Tel. 47 03 85

Punt, El, 1982-07-30, p. 13.
Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions de l'Ajuntament de Girona (www.girona.cat/sgdap)